

Stockholm den 17 april 2026

R-2025/3165

Till Finansdepartementet

Fi2025/02285

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 22 december 2025 beretts tillfälle att yttra sig över slutbetänkandet Fondandelsbolag – för en mer konkurrenskraftig fondmarknad (SOU 2025:117).

Sammanfattning

Advokatsamfundet är överlag positivt inställt till förslaget att införa en ny associationsform för fonder, men anser att förslaget behöver ytterligare genomarbetning och efterlyser kompletteringar på ett antal punkter från ett associationsrättsligt och skatterättsligt perspektiv så att associationsformen blir användbar och konkurrenskraftig.

Från ett associationsrättsligt perspektiv efterlyses bland annat en översyn av styrelsens ansvar i relation till dess kontroll, hur situationer när förvaltare saknas ska hanteras samt grunder för ansvar och ingripanden. Därutöver bör det övervägas att införa en möjlighet till intern förvaltning och att ge ut rösträttslösa andelar.

Från ett skatterättsligt perspektiv efterfrågas att en översyn även hade kunnat göras av rådande regelverk för att rätta ut nuvarande osäkerheter i tillämpningen. Avseende förslaget behöver det säkerställas att AIF-bolag inkluderas i moder- och dotterbolagsdirektivet samt att de utökade regler om näringsbetingade andelar för vissa Eltif-fonder förtydligas. För att AIF-bolag ska få det genomslag som avsetts bör det

även övervägas om kupongskatt inte ska utgå på distributioner från AIF-bolag till utländska investerare.

Synpunkter

Associationsrättsliga synpunkter

Advokatsamfundet är positivt till införandet av fondandelsbolag, men förslaget behöver genomarbetas

Advokatsamfundet är positivt till att det införs en associationsform för fonder, men ser att förslaget ännu inte är helt genomarbetat. Som exempel kan nämnas att straffansvar tycks åläggas ”den som uppsåtligen åtar sig ett uppdrag som styrelseledamot” (22 kap. 2 § andra meningen i lagförslaget). Då en sådan genomarbetning normalt sker i arbetet med framtagande av en proposition är synpunkterna som framförs i detta remissvar främst av strukturell och principiell karaktär.

Bör fondandelsbolag ha en styrelse om extern förvaltare utsetts?

Lagförslaget föreslår att fondandelsbolag ska ha en styrelse utan formella förvaltningsbefogenheter och med en roll som innebär ytterligare en kontrollerande funktion vid sidan av revisor och andra kontrollfunktioner. Styrelsen har därmed en väsensskild roll jämfört med den som en styrelse intar i andra svenska associationsformer, vad gäller såväl behörighet som arbetsuppgifter.

Advokatsamfundet ställer sig frågande till om den kontrollerande funktion som styrelsen ges i lagförslaget är något som efterfrågas av marknaden och noterar att befintliga svenska fondkonstruktioner saknar en sådan kontrollerande funktion.

Erfarenheten från de utländska associationsformer som har en styrelse utöver förvaltaren är också att styrelsen i dessa inte i realiteten utövar någon sådan kontrollerande funktion. Advokatsamfundet förordar att det på nytt övervägs om en styrelse ska vara obligatorisk i de bolag som utsett en extern förvaltare, eller om det kan göras valfritt om associationsformen ska ha en styrelse i de fall då en extern förvaltare har utsetts att sköta förvaltningen.

Ett absolut krav på oberoende styrelseledamöter i fondandelsbolag riskerar att göra associationsformen mindre attraktiv

Lagförslaget uppställer ett krav på att mer än hälften av styrelseledamöterna ska vara oberoende i förhållande till förvaltaren. Något utrymme för ”comply or explain” som t.ex. gäller i förhållande till oberoendekraven i bolagsstyrningskoden finns inte.

Erfarenhetsmässigt kommer de flesta fondstrukturer att vara kontrollerade av förvaltaren och detta torde normalt inte utgöra ett problem eftersom investerare investerar i fonden eftersom de vill att förvaltaren ska förvalta investeringen. Att ansvaret för förvaltningen också åtföljs av en kontroll över styrelsen är naturligt. Det normala sättet att lagstiftningsvägen hantera reella intressekonflikter i styrelsearbetet är genom jävsbestämmelsen och denna finns också införd i lagförslaget genom en hänvisning till aktiebolagslagens bestämmelser för styrelsejäv. Att uppställa ett absolut krav på en majoritet oberoende ledamöter kommer att verka fördyrande för fondandelsbolagsformen jämfört med andra konkurrerande associationsformer och därmed göra den mindre attraktiv. Mer lämpligt kan vara att ställa krav på att upplysa om beroendeställning i samband med val och att överlåta till marknaden att avgöra om oberoende styrelseledamöter är en viktig fråga för investerare eller inte.

Styrelsens ansvar och kontrollbefogenheter

Styrelsen föreslås enligt slutbetänkandet ha det övergripande ansvaret för fondandelsbolagets angelägenheter och en skyldighet att fortlöpande följa upp förvaltarens arbete, vilket även ytterst kan kräva att styrelsen ingriper genom att byta ut förvaltaren vid behov. Samtidigt är styrelsens faktiska handlingsutrymme begränsat. Den operativa verksamheten ligger hos förvaltaren, som företräder fondandelsbolaget och tecknar dess firma, och styrelsen får inte fatta beslut i frågor som faller inom förvaltarens ansvarsområde. Styrelsen saknar därmed enligt förslaget beslutskompetens i förhållande till den löpande verksamheten samt i alla avseenden firmateckningsrätt.

Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om styrelsen har tillräckliga konkreta kontrollbefogenheter för att kunna fullgöra det rättsliga tillsynsansvar som åvilar styrelsen. Lagförslaget innehåller exempelvis ingen uttrycklig reglering av styrelsens rätt till information från förvaltaren. I ett aktiebolag där förvaltningsorganisationen är en del av det egna bolaget och styrelsen har en oinskränkt rätt att byta ut förvaltningsorganisationen är detta oftast oproblematiskt men i ett fondandelsbolag kommer förvaltningsorganisationen att finnas hos en extern juridisk person: förvaltaren. Det bör övervägas om inte en rätt till information från förvaltaren kan behöva lagregleras, t.ex. enligt den modell som finns i 9 kap. 7 § aktiebolagslagen avseende revisors insynsrätt.

Det bör säkerställas att det inte råder obalans mellan ansvar och befogenheter; styrelsen bär i lagförslaget ett övergripande ansvar för bolagets angelägenheter, men är i hög grad beroende av den externa förvaltaren för insyn i verksamheten.

Problematiken är särskilt påtaglig i strukturer där förvaltaren också kontrollerar bolaget. Som konstateras i slutbetänkandet torde förvaltarbyten vara ovanliga i sådana strukturer. Den ordning som föreslås gälla för fondandelsbolag – med en formell intern styrelse men en extern förvaltare som i praktiken leder det operativa arbetet – är ett särdrag hos dessa strukturer som bör återspeglas i erforderlig utsträckning i hur styrelsens rättsliga ansvar och kontrollbefogenheter utformas. Advokatsamfundet förordar att styrelsens ansvar tydligt begränsas på ett sätt som motsvarar dess roll i lagförslaget.

Vakuum i bolagsrättslig behörighet när förvaltare saknas

Utredningen bygger fondandelsbolaget enligt en modell där den operativa verksamheten ska bedrivas av en extern förvaltare, som också företräder bolaget och tecknar dess firma. Denna konstruktion ger upphov till ett praktiskt handlingsvakuum i situationer där någon förvaltare inte finns utsedd, exempelvis om förvaltaruppdraget hastigt upphör eller förvaltaren upphör att verka. Då styrelsen saknar egen firmateckningsrätt och också beslutskompetens i frågor som faller inom en förvaltares ansvarsområde, framstår det som oklart i vilken utsträckning fondandelsbolaget i sådana situationer kan vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa fortsatt drift.

Kravet på att en förvaltare ska vara utsedd för att bolaget ska kunna verka kan även påverka möjligheten att använda fondandelsbolag i praktiken, exempelvis i samband med etablering av nya strukturer. Detta gör sig särskilt gällande i AIF-strukturer. Till skillnad från vad som gäller för aktiebolag, där s.k. lagerbolag ofta används för att möjliggöra en snabb etablering, kan modellen innebära att ett fondandelsbolag inte kan etableras eller hållas vilande utan att det finns en utsedd förvaltare. Detta kan i sin tur minska flexibiliteten i uppstartsfasen, och motverka ambitionen i utredningen om att inte skapa konkurrensnackdelar för AIF-bolag jämfört med andra typer av alternativa investeringsfonder, såväl svenska som utländska.

Mot denna bakgrund kan det finnas skäl att tydligare analysera hur fondandelsbolaget är avsett att fungera i situationer där någon förvaltare inte finns utsedd. Det kan i detta sammanhang även övervägas om bolagets styrelse bör ges tillräcklig bolagsrättslig

behörighet för att hantera sådana situationer, exempelvis genom att firmateckningsrätten i grunden tillkommer styrelsen och delvis överförs till förvaltaren i samband med att en sådan utses. Det skulle göra att fondandelsbolaget kan företrädas av styrelsen när förvaltaren och dess företrädare inte kan företräda bolaget t.ex. på grund av jäv. Det noteras att lagtextförslaget redan tycks utgå från att styrelsen i vissa situationer kan rättshandla för fondandelsbolaget (se t.ex. 10 kap. 10 och 22 §§ i lagförslaget).

Det kan vidare finnas skäl att överväga om det är nödvändigt att en förvaltare utses redan vid bolagets bildande, eller om detta moment i stället kan hanteras inom ramen för den näringsrättsliga prövningen av tillstånd att förvalta fonden och marknadsföra den.

Det bör övervägas att tillåta intern förvaltning av ett fondandelsbolag

Det förekommer idag att fonder som bedrivs i aktiebolagsform är internt förvaltade, dvs. av styrelsen i bolaget. Genom att inte tillåta intern förvaltning av fondandelsbolag hänvisas de framtida fonder som ska skapas till en annan associationsform (sannolikt fortsatt aktiebolag) än den som rimligen är mest lämpad, fondandelsbolag. I utredningen framställs kort dels intressekonfliktsskäl, dels effektivitetsskäl som motiv till att inte tillåta intern förvaltning. Det framstår som något märkliga skäl när intern förvaltning idag ibland bedöms som mer ändamålsenligt, eftersom fonder idag väljer den vägen. Advokatsamfundet föreslår att det görs möjligt att ha intern förvaltning i ett fondandelsbolag och att det överlämnas till marknaden att avgöra om det är en attraktiv förvaltningsform. Det skulle också automatiskt möjliggöra för fonder att under en längre eller kortare tid vara självförvaltade i samband med ett byte av förvaltare och för styrelsen att fatta beslut och företräda fonden då förvaltaren inte kan göra det, t.ex. på grund av intressekonflikter, på så sätt som kan ske i en aktiebolagsrättslig fond idag.

Röstvärdesskillnader och begränsat investerarinflytande – behov av ytterligare flexibilitet

Utredningen utgår från att en investering i en fond typiskt sett är en kapitalplacering och att investerare varken eftersträvar eller har näringsrättsliga förutsättningar att utöva inflytande över verksamheten. Denna utgångspunkt gäller redan i dag för värdepappersfonder och specialfonder och framstår som väl avvägd ur ett

fondperspektiv. Det är därför naturligt att tillåta en differentiering av röstvärden mellan andelsklasser, såsom utredningen föreslår.

Det finns skäl att överväga om regleringen även bör möjliggöra andelsklasser helt utan rösträtt. För AIF-strukturer, som hittills i stor utsträckning varit hänvisade till aktiebolagsrättsliga former, eftersträvas ofta en motsvarande effekt genom instrumentutformning, exempelvis genom vinst- och kapitalandelslån eller genom att rösträtt och andra aktieägarbefogenheter för investerare begränsas genom avtal och/eller genom att dessa ges en mycket marginell andel av aktiekapitalet och därmed rösterna. Att uttryckligen tillåta även rösträttslösa andelar skulle kunna bidra till en mer transparent och ändamålsenlig associationsrättslig struktur samt minska behovet av administrativt betungande och för fonden och därmed fondandelsägarna kostsamma indirekta lösningar. Det skulle även bidra till ökad neutralitet mellan olika fondtyper, såsom mellan fondandelsbolag å ena sidan, och värdepappersfonder och specialfonder å andra sidan, där investerarnas inflytande i praktiken redan är begränsat.

Det ovanstående talar för att rösträtten i fondandelsbolag bör ges en mer flexibel utformning och att det ska vara möjligt att inte ge rösträtt (helt eller delvis) till andelsägare av viss andelsklass och att ägare av andelar som saknar rösträtt inte ska behöva kallas till stämma.

Associationsrättsligt ansvar och straffbestämmelser – anpassning till fondstrukturens särdrag

Utredningen föreslår att aktiebolagsrättsliga näraliggande ansvarsregler, exempelvis skadeståndsansvar för styrelseledamöter samt vissa straffbestämmelser, ska tillämpas för fondandelsbolag.

Mot bakgrund av fondandelsbolagets särskilda karaktär kan det ifrågasättas om ett traditionellt associationsrättsligt skadeståndsansvar för styrelsen är ändamålsenligt. Även om fondandelsbolaget formellt utgör en associationsrättslig figur, är avsikten att verksamheten i praktiken ska vara organiserad kring en extern förvaltare. Förvaltaren är bunden mot investerarna i förhållande till en i förväg fastslagen investeringspolicy, utför den operativa förvaltningen och bär det näringsrättsliga ansvaret för upprätthållandet av det för respektive fondtyp lagstadgade investerarskyddet.

Ansvarsutkrävandet från investerare i fondstrukturer är därför i grunden civilrättsligt och riktas naturligt mot förvaltaren i egenskap av förvaltare, snarare än mot

fondandelsbolagets styrelse. Mot denna bakgrund kan det framstå som systematiskt mindre väl avvägt att tillämpa ett traditionellt bolagsrättsligt sysslomannaansvar för styrelsen i en associationsrättslig figur där dess roll är mycket begränsad. Det riskerar att introducera en ansvarsgrund som inte är fullt ut förenlig med fondverksamhetens inneboende roller och ansvarssystematik. Att knyta ansvaret till förvaltaren skulle också göra regelverket neutralt i en situation där även intern förvaltning tillåts.

Det kan även ifrågasättas om de föreslagna straffbestämmelserna är anpassade till den näringsrättsliga verkligheten. Som exempel anges att förvaltaren enligt förslagets 8 kap. 1 § ansvarar för att föra andelsägarregistret. Förvaltaren är emellertid, enligt såväl LAIF som LVF, per definition en juridisk person. Straffbestämmelsen om böter eller fängelse vid underlåtenhet att föra andelsägarregister enligt 22 kap. 1 § 1 p. framstår därför som funktionellt svår att tillämpa, eftersom straffrättsligt ansvar i denna form förutsätter en fysisk gärningsman.

Mot denna bakgrund kan det finnas skäl att närmare analysera hur ansvarsreglerna bör utformas för att bättre spegla de olika rollernas faktiska ansvarsfördelning, samt om straffbestämmelserna bör anpassas för att säkerställa en ändamålsenlig och praktiskt tillämpbar reglering i ljuset av näringsrätten.

Otydlig normhierarki mellan bolagsordning, bilaga och fondinformation

I slutbetänkandet föreslås en modell där fondens centrala villkor regleras genom bolagsordningen och en bilaga till denna. Samtidigt framgår att vissa uppgifter i bilagan i vissa fall kan ändras genom beslut av förvaltaren i stället för av bolagsstämman.

Denna uppdelning innebär att fondens konstitutionella regler i praktiken delas upp mellan två dokument med olika ändringsförfaranden. Detta har i och för sig vissa likheter med hur konstitutionella dokument och fondvillkor hanteras i internationella fondstrukturer. Samtidigt framstår det som otydligt vad som är den avsedda relationen mellan bolagsordningen och bilagan.

Oklarheten kan exempelvis få betydelse i situationer där fondens centrala villkor ändras. Om investeringsinriktning, avgifter eller andelsklasser regleras i bilagan och därmed kan ändras genom beslut av förvaltaren, medan andra regler finns i bolagsordningen och kräver bolagsstämmobeslut, kan det uppstå frågor om vilka

villkor som utgör fondens konstitutionella kärna och vilka som ska kunna ändras löpande inom ramen för förvaltningen.

I nuvarande fondstrukturer fyller fondbestämmelserna en tydlig roll som fondens rättsliga kärna, medan prospekt och faktablad i första hand är informationsdokument. Om motsvarande villkor delas upp mellan en bolagsordning och en bilaga bör det vara tydligt hur dessa dokument är avsedda att förhålla sig till varandra och vilken betydelse de har i rättsligt hänseende.

Grunder för ingripanden mot fondandelsbolag

I 14 kap. i den föreslagna fondandelsbolagslagen anges att Finansinspektionen på vissa grunder ska återkalla tillståndet för ett investeringsbolag eller förbjuda ett registrerat AIF-bolag att fortsätta sin verksamhet. Grunderna för ett ingripande innefattar bland annat att bolaget allvarligt eller systematiskt har överträtt bestämmelserna i den föreslagna lagen.

I motiveringen anförs att exempel på sådana allvarliga missförhållanden som ska kunna aktualisera ett ingripande är om bolaget gör sig skyldigt till marknadsmissbruk eller används för annan brottslig eller otillåten verksamhet (t.ex. skatteundandragande) (s. 618 f. i slutbetänkandet). Det är dock inte dessa slags lagöverträdelser som i lagbestämmelsen anges som grund för ingripande. I stället hänvisas det till överträdelser av fondandelsbolagslagen. Om det är andra författningsöverträdelser som ska kunna föranleda ingripande bör det vara detta som anges i lagbestämmelsen.

Intresseavvägning vid ingripanden

I slutbetänkandet förklaras det att om Finansinspektionen överväger att ingripa mot ett fondandelsbolag, måste det ske en intresseavvägning mellan andelsägarnas intressen och vikten av att verksamheten upphör (s. 618 i slutbetänkandet). Detta kommer emellertid inte till uttryck i den föreslagna lagbestämmelsen, som tvärtom är formulerad som en obligatorisk skyldighet för Finansinspektionen att ingripa genom återkallelse av tillstånd (låt vara att det i 14 kap. 3 § ges en fakultativ möjlighet för Finansinspektionen att i stället meddela föreläggande om skälet till ingripandet är att fondandelsbolaget är icke-verksam). Det bör komma till uttryck i lagbestämmelsen att Finansinspektionen ska göra en intresseavvägning innan myndigheten beslutar att återkalla ett fondandelsbolags tillstånd, och att Finansinspektionen får avstå från ett ingripande om det är motiverat utifrån utfallet av en sådan intresseavvägning.

Vidare anges det i slutbetänkandet att förhållanden kan vara sådana att när det finns skäl för Finansinspektionen att ingripa mot ett fondandelsbolag, finns det också skäl och rättsliga möjligheter för Finansinspektionen att ingripa mot förvaltaren. Ett ingripande mot förvaltaren har, i jämförelse med ett ingripande mot fondandelsbolaget, typiskt sett inte samma direkta konsekvenser för investerarna, eftersom en sanktionsavgift för förvaltaren inte direkt drabbar investerarna och en förvaltare som förlorar sitt tillstånd kan ersättas med en annan (medan ett återkallat tillstånd för fondandelsbolaget innebär att bolaget måste avvecklas). Med hänsyn till detta bör det, enligt slutbetänkandet, sällan i praktiken bli aktuellt att återkalla ett investeringsbolags tillstånd på grund av allvarliga eller systematiska regelöverträdelser, eftersom Finansinspektionen i de allra flesta fall förutsätts kunna ingripa mot förvaltaren. Resonemanget om att i första hand begränsa ingripanden till att avse förvaltaren framstår som väl avvägt men det kommer inte till uttryck i den föreslagna lagen – utan tycks tvärtom vara uteslutet utifrån hur lagtexten är formulerad som en icke-fakultativ skyldighet att ingripa mot fondandelsbolag.

Den föreslagna lagens 14 kap. 2 § innehåller en bestämmelse som innebär att om Finansinspektionen ska återkalla ett investeringsbolags tillstånd eller förbjuda ett AIF-bolag att fortsätta bedriva verksamhet på grund av att bolaget är icke-verksam, får inspektionen först pröva om det finns skäl att ingripa mot bolaget av någon annan anledning enligt det föreslagna 14 kap. och, om det finns sådana skäl, besluta om ett ingripande. Bestämmelsens syfte är att bolaget eller dess företrädare inte ska kunna undgå ansvar genom att upphöra med att bedriva verksamhet. I den föreslagna lagen föreskrivs dock inga andra ingripandemöjligheter än tillståndsåterkallelse och föreläggande att inleda verksamheten (14 kap. 3 §). Därigenom skiljer sig de föreslagna bestämmelserna från motsvarigheten i lagen om försäkringsdistribution som har varit förebild i detta avseende. Utifrån det sätt som ingripandemöjligheterna i förslaget till 14 kap. fondandelsbolagslagen är utformade framstår bestämmelsen i 14 kap. 2 § inte som nödvändig eller lämplig.

Delfonder

För delfonder anges i lagtextförslaget att de fondgemensamma kostnaderna ska fördelas ”i förhållande till sin andel i investeringsbolaget”. Det bör vara nödvändigt att i detalj reglera hur denna fördelning ska gå till i bolagsordningen (fördelningsnyckel, avläsningstidpunkter med mera) och det bör övervägas om en sådan bestämmelse ska

göras till en obligatorisk del av bolagsordningen för delfonder. Det bör också klargöras vad som ska hända med de fondgemensamma kostnader som belöper på en delfond som saknar förmåga att betala dessa, så att inte övriga delfonder och hela bolaget måste avvecklas för att sådana kostnadsandelar förblir obetalda.

Vid firmateckning för en fond som består av delfonder behöver det klargöras för fonden och motparten vilken delfond som svarar för den ingångna förpliktelsen. Det kan t.ex. lagregleras i bestämmelsen om firmateckning, att förvaltaren vid firmateckning ska ange vilken delfond som svarar för det ingångna avtalet, samt vad som händer som detta inte angetts (många lösningar är möjliga, exempelvis solidariskt ansvar för alla delfonder, begränsat ansvar för delfonderna enligt fördelningsnyckeln, obundenhet med mera).

Det saknas uttryckliga bestämmelser om konkurs av en delfond i lagtextförslaget. Det bör övervägas att förtydliga att en delfond kan gå i konkurs och att övriga delfonder i sådant fall kan fortsätta att vara verksamma.

Det bör utredas om inte företagsrekonstruktion bör kunna ske av ett fondandelsbolag eller en delfond

Utredningen föreslår att företagsrekonstruktion inte kan komma i fråga för ett fondandelsbolag eller en delfond. Företagsrekonstruktionsinstitutet skyddar såväl investerare som borgenärer mot onödiga förluster. Företagsrekonstruktionsinstitutet kommer fortsatt att vara tillgängligt för aktiebolagsrättsliga fonder. Advokatsamfundet förordar därför att det utreds om inte även fondandelsbolag och delfonder bör kunna bli föremål för företagsrekonstruktion, för att undvika den värdeförstöring som en konkurs annars skulle medföra för såväl borgenärer som andelsägare och för att fondandelsbolagsformen inte ska riskera att få en omotiverad nackdel jämfört med andra associationsformer som står till buds vid inrättandet av en ny fond.

Företagsnamn

Såsom bestämmelsen om företagsnamn i förslaget är utformad kommer alla fondandelsbolag att behöva ha två olika bolagsbeteckningar i sin firma "fondandelsbolag" kombinerat med antingen "AIF-bolag" eller "investeringsbolag", dvs. ordet "bolag" kommer att behöva förekomma två gånger i olika sammansättningar i samma företagsnamn. Det kan tyckas förvirrande och det kan vara lämpligt att undersöka om detta går att språkligt förenkla.

Skatterättsliga synpunkter

En bredare skatterättslig översyn av nuvarande regelverk efterfrågas

Som påpekats är Advokatsamfundet överlag positivt till utredningens förslag att införa regler om associationsrättsliga fonder med rörligt aktiekapital. Utredningens utgångspunkt i förhållande till översynen av de skatterättsliga reglerna är dock väl begränsad. De nya fonderna ska som utgångspunkt ingå i rådande regelverk och i princip föreslås inga förändringar (med undantag för de skatterättsliga reglerna för vissa Eltif-fonder). Tydliga skatteregler är en förutsättning för en konkurrenskraftig svensk fondmarknad. Det möjliggör för långsiktighet och skapar förutsebarhet i rättstillämpningen. Den svenska riskkapitalbranschen har varit föremål för skatteprocesser under lång tid avseende olika typer av frågor. I syfte att öka rättssäkerheten och förutsebarheten för svenska alternativa investeringsfonder hade detta kunnat vara ett tillfälle där eventuella frågetecken i rådande regelverk rätas ut, både i förhållande till nuvarande fonder och för AIF-bolagen. Ett exempel är undantaget från moms på de förvaltningstjänster som förvaltaren utför till fonden. Med beaktande av den rättspraxis som finns från EU-domstolen framstår den svenska lagstiftningen som för snävt utformad. Med det föreslagna tillvägagångssättet riskerar dessa osäkerheter att kvarstå och även bli tillämpligt på AIF-bolag.

Tydligare ställningstagande om kupongskatt på distributioner från AIF-bolag

I utredningen föreslås att kupongskatt ska betalas på distributioner på andelar i AIF-bolag utifrån samma förutsättningar som utdelningar på aktier i aktiebolag (s. 760 och framåt i slutbetänkandet). Detta synes motiveras utifrån det allmänna resonemanget om att AIF-bolag ska vara föremål för motsvarande regler som svenska aktiebolag. Det saknas dock ett mer uttryckligt ställningstagande i frågan.

I den tidigare utredningen, SOU 2016:45 *En hållbar transparent och konkurrenskraftig fondmarknad*, konstateras att skattelagstiftningens utformning är central för att Sverige ska bli en konkurrenskraftig fondnation och att investerare som utgångspunkt inte är beredda att betala en merkostnad, på grund av att det eventuellt uppstår dubbel- eller särbeskattning, för att investera i fonder baserade i Sverige (s. 135 i den utredningen). Kupongskatt kan vara en sådan merkostnad som utgör ett hinder för utländska investerare att investera i svenska fonder. Detta särskilt med beaktande

av att motsvarande utländska alternativa investeringsfonder (exempelvis fonder i Luxemburg) synes vara undantagna inhemsk kupongskatt.

Även om utredningens utgångspunkt, att AIF-bolag ska vara föremål för motsvarande regler som svenska aktiebolag, i många fall synes rimlig skulle kupongskatt på distributioner till utländska investerare kunna utgöra ett reellt hinder mot att AIF-bolag får det genomslag som är avsett. Mot denna bakgrund bör det övervägas om distributioner från AIF-bolag ska vara undantaget från kupongskatt.

Advokatsamfundet efterlyser åtminstone ett tydligare ställningstagande i denna fråga där det redogörs för vilka överväganden som har gjorts.

AIF-bolag behöver omfattas av moder- och dotterbolagsdirektivet

I slutbetänkandet noteras att reglerna i moder- och dotterbolagsdirektivet inte per automatik kommer att omfatta AIF-bolag (s. 742 i slutbetänkandet). Utredningen noterar att detta kan ha betydelse i förhållande till investerare, men det bör också vara relevant i förhållande till AIF-bolagets egna investeringar i portföljbolag. För att AIF-bolag ska hamna i en motsvarande situation som svenska aktiebolag är det viktigt att AIF-bolag inkluderas i moder- och dotterbolagsdirektivet så snart det är möjligt, och helst att det är på plats redan när reglerna träder i kraft.

Behov av förtydligande av de särskilda skattereglerna för Eltif-fonder

I slutbetänkandet föreslås att flera sorters andelar som vissa typer av Eltif-fonder äger ska anses vara näringsbetingade. Det handlar om att tillgodose behovet av att placera fondförmögenheten i mer likvida tillgångar för att hantera investerares möjlighet till mer frekvent inlösen i Eltif-fonder (s. 779 och framåt i slutbetänkandet).

Advokatsamfundet ser positivt till förslaget som sådant då det skapar förutsättningar för att bilda Eltif-fonder i Sverige.

För att ta del av de utökade reglerna för näringsbetingade andelar behöver Eltif-fonden uppfylla vissa villkor. Av lagtexten framgår att det krävs att fonden ”marknadsförs öppet till, samt över tid ägs av, ett betydande antal icke-professionella investerare”. Det framgår inte direkt av lagbestämmelsen vad som avses med ”marknadsförs öppet”, ”över tid ägs av”, ”ett betydande antal” eller ”icke-professionella investerare”. Viss vägledning ges i författningskommentaren, men inte heller där framgår det tydligt hur de olika kriterierna ska bedömas. I syfte att uppnå en rättssäker och förutsebar

lagstiftning efterfrågar Advokatsamfundet att det tydligare regleras och specificeras hur kriterierna ska uppfyllas.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander